Пам’ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 41 | JERSEY CITY and NEW YORK, | FRIDAY, MARCH 1, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | П'ЯТНИЦЯ, 1-го БЕРЕЗНЯ 1996 р. | Ч. 41. РІК CIII

ГОЛОВИ ПАРЛЯМЕНТІВ УКРАЇНИ І РОСІЇ ПІДПИСАЛИ КОМЮНІКЕ

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 27-го лютого, голова Верховної Ради України Олександер Мороз і голова Державної думи Росії Ґеннадій Селезньов підписали спільне комюніке за підсумками двосторонньої зустрічі під час візити російської парляментарної делеґації в Україну.

Як сказано в документі, сторони підтримують необхідність поглиблення міжнародної співпраці з метою гармонізації законодавств обох країн, підтримування постійних прямих контактів між парляментами. У березні-квітні передбачається провести зустріч керівників парляментарних депутатських груп і фракцій з метою вироблення пляну обміну делеґаціями. Багато уваги приділено питанню безвізового проїзду через державний кордон. Не залишилися поза увагою і проблеми Чорнобиля та Чорноморської фльоти.

Керівник російської делеґації Г. Селезньов сказав, що у Державному бюджеті Росії на 1996 рік не передба-чено суму видатків на компенсацію Україні за вивезену тактичну ядерну зброю. За його словами, тристоронні домовлення між Україною, Росією і ЗСА не передбачають „конкретні компенсаційні заходи за вивезену зброю“, а лише визначено умови постачання на атомні станції України збагаченого урану, як компенсації за знищення ядерної зброї. Щодо наслідків катастрофи на Чорнобильській АЕС, то це, на думку Селезньова, „питання урядів, а не парляментів“. Він також зазначив, що сьогодні тривають українсько-російські консультації щодо використання діючих і спорудження нових реакторів атомних електростанцій.

О. Мороз сказав, що чорнобильська проблема дуже пов’язує обидві держави і вирішення цих проблем залежить від налагодження українсько-російських політичних і економічних відносин.

(Закінчення на стор. 4)

Україна матиме доступ до космічної промисловости ЗСА

Київ (УНІАР). — „Від сьогодні Україна має вихід на світовий ринок комерцій-них послуг у царині косміч-них запусків“, — так прокоментував підписану Леонідом Кучмою українсько-американську угоду щодо космічної співпраці із ЗСА начальник управління з питань озброєння і роззброєння Міністерства Закордонних Справ України Анатолій Щербань.

У відповідності до угоди, що діятиме до грудня 2001 року, українські постачальники послуг матимуть доступ до прибуткової сателітної промисловости ЗСА. Україна матиме змогу здійснити п’ять запусків корисних навантажень (супутники зв’язку або будь-які інші космічні апарати) ракетами-носіями „Зеніт“ і „Циклон“ українського виробництва і 11 запусків у рамках спільних підприємств типу консорціюму „Морський старт“, який є спільним підприємством ЗСА, України, Норвегії та Росії. А. Щербань повідомив, що один запуск ракети-носія приблизно коштуватиме 50 млн. дол.

У разі, якщо ринок для запусків комерційних сателітів розвиватиметься успішно — 24 або більше запусків на рік — квоти для України збільшаться відповідно до шість запусків корисних навантажень і 12-14 запусків у рамках спільних підприємств.

Д-р В. Селезінка підготовляє п’яту медичну поїздку до Івано-Франківського

Джерзі Сиxті, Н. Дж. — Широковідомий із своїх гуманітарно-медичних акцій в Україні хірург ока д-р Володимир Селезінка інформує, що підготовляє на травень свою п’яту поїздку до Івано-Франківського, яка має на меті, як і попередні, перевести ряд складних операцій очей, дати лікарську допомогу для хворих на очі пацієнтів, але також радити та вчити із свого досвіду тамтешніх лікарів.

Д-р В. Селезінка зорганізував до цієї поїздки 10 осіб, в тому двох лікарів офтальмологів, лікаря-анестезиста, двох спеціялістів із дитячої і пластичної офтальмології та двоє осіб із медичної служби. Все це вишколені люди, які мають якнайкращі кваліфікації і д-р В. Селезінка надіється, що при такій фаховій помочі він зможе перепровадити 35–50 складних операцій очей, як також передати практичне знання медичній службі місцевої лікарні.

Ця гуманітарна поїздка вимагає великої підготовчої праці, як також технічної і матеріяльної допомоги, яка потрібна на медичне вивінування, ліки та на подорож для членів групи, що вибирається до Івано-Франківського. Тому д-р В. Селезінка звертається із закликом до української спільноти допомогти своїми датками в цій незвичайно важливій гума-

(Закінчення на стор. 3)

ПРЕЗИДЕНТ ПІДТРИМУЄ НОВІ САНКЦІЇ ПРОТИ КУБИ

Вашінґтон. — Спонукані неоправданим вчинком зістрілення двох неозброєних цивільних літаків і загибелі чотирьох осіб, у суботу, 24-го лютого, військово-повітряними силами Куби, члени Конґресу та Білого Дому в середу, 28-го лютого, погодились на цілий ряд нових санкцій проти Куби.

Одною із головних точок, на яку до минулого тижня президент Билл Клінтон не погоджувався, це заборона будь-якому Президентові на власну руку посилювати чи улегшувати існуючі санкції проти Куби, як це досі робив Б. Клінтон. Крім того, це підсилить законно існуючі 40-річні санкції. Тут також включено окремі заходи, щоб припинити закордонні інвестиції в Кубі, що на думку багатьох причиниться до швидшого упадку існуючого режиму Фіделя Кастра. Заборона видання віз представникам тих фірм, які в Кубі користуються конфіскованим у 1959 році майном теперішніх американських громадян, завдасть болючий удар по економіці Куби, зокрема можливості набуття твердої валюти.

Американські державні чинники здають собі з того справу, що богато країн, які провадять відкриту торгівлю з Кубою, не будуть цим законопроєктом надто вдоволені, але ЗСА змушені рішитися на більш твердий курс цвоєї політики щодо Куби.

Ґ. Селезньов закликав до зближення Росії й України

Київ (УНІАР). — Якщо робити все, щоб Росія й Україна зблизилися, то таке зближення відбудеться, сказав 27-го лютого на пресконференції голова Думи Росії Ґеннадій Селезньов, підсумовуючи візиту російської делеґації в Україну.

„Ми зрозуміли, що перебуваємо серед друзів у Києві“, сказав він.

Ґ. Селезньов повторив за Ґеннадієм Зюґановим, лідером Комуністичної фракції Росії, те, що Україні необхідно приєднатися до Міжпарляментарної асамблеї СНД, бо саме через вступ до цієї організації можливо буде, на його думку, узгоджувати законодавства колишніх республік СССР.

„Таке поняття, як суверенітет, має право на існування, — сказав він, — але ж не всі колишні республіки СССР, або не всі у цих республіках, які тепер отримали політичний суверенітет, відчувають себе задоволеними ним“.

Голова Верховної Ради України Олександер Мороз, який був також на пресконференції, сказав, що в Україні та Росії існують певні кола, які не зацікавлені у дальшому поступі в українсько-російських відносинах. „Особливо, — сказав він, — це небезпечно напередодні візити в Україну російського Президента Боріса Єльцина та підписання широкомаштабної угоди між Україною і Росією“.

О. Мороз також повідомив, що українська ініціятива щодо проведення в Києві міжнародної конференції про проблеми безпеки в Европі та роззброєння знайшла підтримку в російської делеґації.

Ґ. Селезньов висловив своє задоволення всіма зустрічами, які він мав в Україні — в парляменті, в Інституті Міжнародних Відносин зі студентами і викладачами та працівниками авіяційного об’єднання „Антонов“.

Не оминув Ґ. Селезньов і кримської проблеми. Її треба вирішувати, сказав він, маючи на увазі склад населення, де, за його словами, 65 відсотків за походженням є росіяни. „Крим це дуже тонка матерія, яка не витримує різких рухів“, — сказав він.

Амбасадор ЗСА є проти зміни українсько-румунського кордону

Букарешт (УНІАР). — Змінювати кордони між Україною і Румунією надто пізно, сказав амбасадор ЗСА в Румунії Мозес, виступаючи 22-го лютого в університеті „Бабеш-Бояї“.

„Ні Версальський договір, ні одіозний пакт Ріббентропа-Молотова не можна переробити“, — зазначив він.

„Кордони між Україною і Румунією встановлено, вони визнані Гельсінкською угодою, яку підписала Румунія, — продовжив американський амбасадор. — Проблема змін кордонів в Европі закрита без можливостей повернення до неї“.

Мозес торкнувся також звинувачень українського керівництва в тому, що воно стоїть на шляху Румунії до НАТО, які висловлювалися останнім часом у румунській пресі. Він запевнив, що НАТО не прийме у свої структури країни, які залишили невирішеними проблеми кордонів, або мають серйозні проблеми з національними меншинами на їхній території. Амбасадор мав на увазі мадярську меншину в Румунії, національні права якої значно менше ґарантовані, ніж в Україні.

(Закінчення на стор. 4)

Українка очолює чеське консульство у Франції

Торонто (О. Глібович). — Як повідомляє український тижневик у Словаччині „Нове Життя“, Любу Виноградник-Свободову назначено консулом Чеської республіки у Франції.

Люба — дочка Олі й Любомира Виноградників — народилась 46 років тому. Закінчила факультет загальної історії й україністики в Карловому університеті в Празі, де також захистила докторську дисертацію „Українська історична романтична проза XIX століття“. Французьку мову вивчала у французькому інституті при амбасаді Франції в Празі, де працювала в слов’янському відділі у бібліотеці.

Через переслідування державними органами колишньої ЧСФР виеміґрувала до Франції, куди виїхав її батько скоріше. Тут вона заснувала Европейську асоціяцію для сприяння культурному обмінові, а після створення Чехо-Словацької республіки стала працювати в чеській амбасаді в Парижі. Після поділу чехо-словацької федерації її назначено консулом Чехії у Франції.

Цікаво відмітити ще й те, що Л. Виноградник-Свободова є внучкою міністра Карпатської України С. Клочурака.

В Україні

ВІДКРИТО ВИСТАВКУ НЕЯКІСНИХ ТОВАРІВ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. — Тут міське товариство захисту прав споживачів відкрило виставку неякісних товарів. Серед них: чай грузинський вищого сорту, який виявився звичайною соломою; риж у яскравій упаковці, але із запахом хльорофосу; шампон, від якого жахливо свербить голова; автомобільні проводи, роз’їджені охолоджуючою рідиною, залитою на станції технічного обслуговування; кавоварка, яка вибухнула просто у приміщенні Товариства захисту прав споживачів. Тепер це товариство намагається відшукати виробників та продавців цього непотрібу.

ЖИТЛОВІ СУБСИДІЇ — НОВИЙ СПОСІБ ТОРТУР ДЛЯ БІДНИХ

ЧЕРКАСИ. — У Сосновському Райвиконкомі, стоячи в черзі за субсидіями на житло, помер громадянин Микола К. На жаль, такі випадки трапляються і в інших реґіонах України, бо черги за житловими субсидіями дуже великі, доводиться записуватися півмісяця–місяць наперед, а людей, які оформляють отримання субсидій дуже мало. Пенсіонери стомлюються, денервуються, непритомніють під дверима громадських служб. Багато старших людей не платять за житло і не звертаються за субсидіями тільки тому, що їм несила вистоювати довгі черги у різ-них бюрах за цілою низкою довідок для призначення субсидій, а тоді ще й за самими грошима.

НА ТЕРИТОРІЇ ЗАВОДУ ВИЯВЛЕНО МОГИЛЬНІ ПЛИТИ

ЛЬВІВ. — Десятки хрестів з могил січових стрільців, а також німецьких і російських поховань знайдено на території заводу залізо-бетонних виробів у Дублянах під Львовом. Експерти вважають, що хрести і надмогильні плити потрапили сюди з Личаківського цвинтаря в 1946–47 роках, коли большевики зруйнували там військові меморіяли. Тепер до цих хрестів приходять люди з квітами.

ЛУЦЬКИЙ АВТОЗАВОД РОЗРАХОВУЄ НА ДОТАЦІЇ

ЛУЦЬК. — Під час поїздки голови Верховної Ради України Олександра Мороза по Волинській області директор луцького автомобільного заводу Володимир Гунчик попросив допомогти в отриманні кредиту на відновлення виробництва і О. Мороз пообіцяв допомогти. А просить директор 400 блн. карбованців.

НЕ ЗНАЮТЬ КУДИ ПОДІТИ ПЛЯШКИ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ. — Тут місяцями не працюють заводи продукції пива і мінеральної води, тому на складах зібралося дуже багато скляного посуду. Це змусило адміністрацію скликати спеціяльну нараду, однак проблема так і залишилася невирішеною.

ПОРУШЕНО 106 СПРАВ ПРОТИ НАРКОТОРГІВЦІВ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Тут у 1995 році, коли в’їзд у місто контрольовано, було порушено 106 карних справ проти розповсюджувачів наркотиків. Викрито п’ять домівок, 19 підпільних лябораторій з виготовленням наркотиків і один міжнародний канал постачання їх у місто. Сконфісковано 665 кілограмів наркотичної речовини. Такі дані оприлюднив підполковник міліції Олександер Долін.

АСОЦІЯЦІЇ — ЗАСОБИ ПРОТИ МОНОПОЛІЇ

КИЇВ. — З метою усунення монополії в українській м’ясній та молочній промисловості Антимонопольний комітет України ухвалив створити дві національні асоціяції. Вони мають замінити державні об’єднання „Укрм’ясо“ та „Укрмолпром“. Передбачається, що це будуть добровільні недержавні і некомерційні організації, які не здійснюватимуть підприємницької діяльности і не втручатимуться в господарську діяльність своїх членів. Виробники матимуть право самі визначати ціни на продукцію та ринки її збуту. Асоціяція „Укрм’ясо“ об’єднуватиме всі 103 птахо- та м’ясо комбінати країни, а до асоціяції „Укрмолпром“ з наявних 500 переробних підприємств увійдуть 376.

ЮНИЙ ШАХІСТ НЕ МОЖЕ ПОЇХАТИ НА ОЛІМПІЯДУ

Вінниця. — П’ятнадцяти-річний школяр Сергій Федорчук грати в шахи навчився у чотири роки від власного батька. В семирічному віці уже виступив на чемпіонаті України, а в дев’ятирічному — виграв його.

На змаганнях у Німеччині він отримав звання майстра ФІДЕ, а на світовій дитячій Олімпіяді на Канарських островах зайняв четверте місце. Минулого року Сергій став чемпіоном Европи.

І ось тепер він не може поїхати на міжнародне змагання, яке розпочнеться 1-го березня в Румунії. С. Федорчук отримав запрошення, але немає грошей на поїздку.

ОБМІНЮЮТЬСЯ БЕЗРОБІТНИМИ

ОДЕСА. — Число безробітних в області постійно зростає. Окрім місцевих жителів, в обласний центр працевлаштування звернулися 700 громадян інших держав. З них лише 81 з країн СНД, а решта з Польщі, Туреччини, Китаю, Вьєтнаму, Сирії, Ливану, Нової Зеляндії, Італії, Німеччини, ЗСА. Водночас обласний центр працевлаштування укладає угоди на працю одеських робітників у Петербурзькій, Московській, Волгоградській і Ростовській областях, куди їдуть бульдозеристи, водії вантажників, екскаваторники, монтажники і будівельники.

Журнал „Сучасність“ нагородив своїх лавреатів

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 27-го лютого, відбулося врочисте вручення нагород лавреатам журналу „Сучасність“.

Письменник і літературознавець Іван Дзюба у вступному слові розповів про велике значення журналу і його ролю під час виходу в діяспорі аж до здобуття Україною незалежности. Від 1991 року журнал перенісся до Києва, але і в діяспорі, і в Україні він намагався займати об’єктивне становище щодо подій в Україні.

Переїзд журналу в Україну сприяв припливові нових імен, нових авторів, але при цьому журнал не втрачає своїх діяспорних традицій. Звичайно, переїзд в Україну був пов’язаний також з матеріяльним становищем, українська діяспора з великим трудом могла утримати журнал, і малося на увазі, що в Україні буде легше з матеріяльної точки зору. Однак, зазначив І. Дзюба, ця надія не виправдала себе. Та все ж після переїзду в Україну журнал став кращим, збільшився за обсягом і всебічно висвітлює культурне, наукове і політичне життя в Україні.

Журнал поставив собі за мету консолідувати усі творчі сили і друкувати в першу чергу твори молодих, зокрема аванґардистів, які раніше не мали змоги пробитися на сторінки преси.

Щодо труднощів, то вони є і тепер. За останні чотири роки журнал п’ять разів переїздив з одного приміщення в інше і цьому не видно кінця, оскільки свого приміщення не має. Гроші на видання також збираються по крихітці від банкірів та інших спонзорів. Та все ж він виходить і вже втретє нагороджує своїх лавреатів. Першими лавреатами журналу у 1993 році стали: Мирослав Маринович, Костя Москалець, Анатолій Макаров. Лавреатами 1994 року стали: Оксана Забужко, Олесь Ульяненко і Миколаш Неверлі із Словаччини.

Цього разу лавреатами визнано чотирьох авторів: Богдана Певного, Ню Йорк, мистецтвознавця, редактора відділу мистецтв, який давно співпрацює з журналом і продовжує друкувати в ньому свої матеріяли сьогодні. Він також залучує до співпраці авторів діяспори.

У відділі прози лавреатом став письменник Володимир Кашка за твір „Робітнє житло“.

У суспільнознавчому відділі лавреатом журналу визнано Джеймса Мейса за твір „Ленін без України“ або „Дмитро Волкогонов як дзеркало російської демократії“. До речі, Дж. Мейс є доктором історичних наук і працює в Українському Інституті Політології, одружився в Україні і мешкає в Києві. Він виступив на вечорі з доповіддю під заголовком „У пошуках втраченого розуму“.

Д-р Мейс зазначив, що досліджуючи історію Великого голоду в Україні 1932–33 років, добре усвідомив, які жертви приніс український народ на вівтар комуністичного режиму. Однак, на його думку, ще страшнішою для України є „втрата політичного консенсусу 1-го грудня 1991 року, тому що вона може прямо вкрутити Україну та її народ у черговий самогубний виток соціяльних експериментів“. На думку д-ра Мейса, час експериментів закінчився як для Росії, так і для України. Для Росії питання стоїть — чи стане вона цивілізованою державою, яка поважає волю і право народів, чи знову розмахуватиме комуністичною нагайкою над головою усього світу. Для України питання стоїть — чи вистоїть вона і чи виживе фізично її народ.

У відділі поезії лавреатом став Василь Герасимюк за поеми „Папороть“ і „Петрівка“.

Багато теплих слів було сказано і про інших авторів, які друкують свої твори в журналі „Сучасність“, але, на жаль, усіх відзначити премією не було змоги, зазначив І. Дзюба.

В АМЕРИЦІ

ЩОБ ВІДДАТИ НАЛЕЖНЕ признання 50-річчю заснування стипендій ім. Фулбрайта, Поштова служба ЗСА у середу, 28-го лютого, повідомила про випуск окремої марки для відзначення цієї міжнародної освітньої програми. Урочисте відкриття нової поштової марки відбулося в університеті Аркенсо у Фаєтвіллі,а у розпродажу ці марки вже були в четвер, 29-го лютого. Кожного року 5,000 осіб отримує стипендії Фулбрайта для продовження освіти за кордоном. Серед тих, які скористали в минулому із цих стипендій такі відомі особистості як сенатор Патрик Мойниген, актор Стейсі Кіч і генеральний секретар Організації Об’єднаних Націй Бутрос-Бутрос Ґалі.

ЗАЗНАЧУЮЧИ ПОТРЕБУ підтримати Йорданію в її намаганнях сприяти замиренню на Близькому Сході, президент Билл Клінтон звернувся до Конґресу за згодою та фондами, щоб післати Йорданії 16 реактивних літаків-винищувачів типу Ф-16. У своєму листі до Нюта Ґінґріча, спікера Палати Репрезентантів, Президент зазначує, що „ця допомога не тільки допоможе безпеці Йорданії, але також і стабільності всього близькосхідного реґіону, та підтвердить обіцяну ЗСА підтримку Йорданії у її намаганнях сприяти замиренні“. Секретар Департаменту оборони Вілліям Перрі про цю допомогу мав розмови ще в січні з Ізраїлем і Йорданією, а прем’єр-міністер Ізраїля Шімон Перез запевнив його, що Ізраїль схвалює цю допомогу Йорданії.

У СВІТІ

ПРЕДСТАВНИКИ закордонної іракської опозиції повідомляють, що в Іраку відбуваються збройні конфлікти між силами президента Саддама Гуссейна і групами родичів та прихильників зятів С. Гуссейна, братів аль-Маджідів, які у серпні минулого року втекли до Йорданії, а декілька днів тому повернулися і відразу поповнили список жертв багдадського режиму. Газета „Галф Нюз“, яка виходить в Абу-Дабі, столиці Об’єднаних Арабських Еміратів, стверджує, що в Багдаді цими днями вбито також обох сестер аль-Маджідів. Лідер опозиційної Вищої асамблеї ісламської революції Іраку Мохаммед Гакім, який перебуває в Ірані, підтвердив, що в минулий понеділок жорстокі збройні сутички відбулися в Багдаді поблизу президентського палацу, а також у місті Тікріт, де народився С. Гуссейн.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Куби Роберто Рабайна по дорозі до Ню Йорку, на засідання Ради безпеки ООН, зробив зупинку у Мехіко і провів там пресову конференцію. Між іншим, він сказав, що кубинська влада у 25 випадках інформувала представників Державного департаменту З’єднаних Стейтів Америки щодо небезпеки, яку провокують неконтрольовані порушення повітряного простору острова американськими літаками. Кубинський міністер підкреслив, що понад 20 місяців Куба „терпіла ці порушення і вимагала, щоб ЗСА їх припинили. Тепер наше терпіння вичерпалося. Ніхто не повинен мати сумніву, що наша країна залишає за собою право на односторонні дії“.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Україна знову підвищила свій авторитет

Президент України Леонід Кучма вже не вперше відвідав ЗСА, де провів переговори з президентом Биллом Клінтоном та іншими державними керівниками. Але ці останні його відвідини Вашінґтону дуже відрізнялися від попередніх. Відрізнялися в кращий бік. Незважаючи на те, що 20-22-го лютого він був у ЗСА на запрошення громадської організації „Фрідом Гавз", керівники ЗСА прийняли його з великими почестями і всіляко виказували пошану до Л. Кучми і до української держави та її народу. Президент Клінтон приділив розмові з Президентом України вдвічі більше часу, ніж передбачалося протоколом і розмова ця була надзвичайно теплою, доброзичливою і продуктивною. Б. Клінтон висловив готовість американської сторони допомогти Україні в дуже важкий для неї час. Він також сказав, що „ЗСА повні рішучости підтримати незалежність і суверенітет України".

Не зіпсували взаємин і ті провокаційні публікації в газеті „Лос Анжелес Таймс" щодо нібито проданих Україною літаків колюмбійській наркомафії. Інтерпольові і спеціяльним службам не повинно бути важко встановити справжнє походження фальшивки і надрукування її якраз у день приїзду Л. Кучми до ЗСА. В цьому також можуть бути зацікавлені і певні кола Росії, які мають зв'язок з американськими підприємцями і давно прославилися вмінням постачати провокаційні ідеї.

Як відомо, перед першим приїздом Президента України до ЗСА, телемережа Сі-Бі-Ес передала таку ж безпідставну програму про антисемітизм в Україні. Спростувавши повідомлення, Президент Л. Кучма запропонував створити міжнародний механізм контролі продажу зброї. Це справило відповідне враження і провокація не вдалася. Українсько-американські відносини не лише не погіршилися, а навіть поліпшилися.

Успішними були також переговори Л. Кучми з керівниками міжнародних фінансових організацій, які так само, як і ЗСА, підтвердили свою готовість допомогти Україні фінансово в справі закриття Чорнобильської АЕС та деяких інших програм. Голова Міжнародного валютного фонду Мішель Камдессю висловив готовість надати Україні для структурної перебудови економіки чергову частину на суму 900 млн. дол., що на 200 млн. перевищує очікувану і раніше пляновану суму. Єдиною умовою для цього є затвердження Верховною Радою України державного бюджету на 1996 рік.

Не менш змістовною і сприятливою була зустріч Л. Кучми з президентом Світового банку Джеймсом Вулфенсоном. Крім того, на московській зустрічі у травні цього року керівників країн „великої сімки" плюс 1, президент ЗСА Б. Клінтон пообіцяв поговорити з президентом Росії щодо відшкодування Україні боргу за отриману ядерну зброю, а з керівниками країн „великої сімки" про їхню участь у матеріяльній допомозі, спрямованій на закриття Чорнобильської АЕС.

Отже Президент України Л. Кучма їхав до ЗСА лише для того, щоб отримати нагороду і премію „Свободи" у „Фрідом Гавз", а отримав набагато більше. Це означає, що міжнародні організації і численні контрольні комісії помітили в Україні справжні зміни в напрямку приспішення реформ і поліпшення економічної ситуації. Це є визнанням того, що Україна стала на правильну дорогу і світ повірив у неї. А ми хочемо вірити словам Президента Л. Кучми, що „1996 рік стане переломовим для України".

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Роман С. Голіят

С. ФРЕДЕРИК СТАРР ПРО ЕВРАЗІЮ

С. Фредерик Старр, автор 13-ти книжок про історію, політику й культуру Росії і Евразії, член Аспен інституту, у своїй 12-сторінковій статті п. з. „Making Eurasia Stable" (Стабілізуючи Евразію), яка була поміщена у журналі „Форейн Аффейрс" (лютий 1996), інформує про сьогоднішній стан у колишніх республіках СССР у Центральній Азії.

Говорячи про „Узбекистан у центрі", він звертає увагу, що Центральна Азія від часу великої гри між Англією і Росією у XIX сторіччі є знову ключем до безпеки Евразії. Розвал СССР залишив долю простору п'ятьох нових держав для досліджeня чи стабільність прийде і який вплив буде мати на цілу Евразію, головно Росія в її переході до демократії.

Центральна Азія — Афганістан і п'ять колишніх совєтських республік: Казахстан, Киргизія, Туркменистан, Таджикистан і Узбекистан — є стратегічними, незважаючи на своє, здавалося б, віддалення. Межуючи з Китаєм, Росією, Іраном і Пакістаном та з чотирма важливими культурними зонами, які репрезентують, іслям є неабиякою силою всередині і назовні. Реґіон займає одну з найбільших світових покладів нафти, природного ґазу, золота й урану. Цей реґіон продукує, або діє як провід для достави героїни Европі. Саме тому Центральну Азію не можна іґнорувати, пише Старр.

Найголовніше — це стабільна Центральна Азія, яка незабаром може стати третьою силою з-поміж колишніх совєтських республік, поруч Росії і України.

Узбекистан територіяльно на одну десяту менший від Франції і менший від Казахстану, з великим простором незаселеної пустині, населення якого 23 млн. Афганістан і Казахстан мають 18 мільйонів населення кожний.

Уранові поклади Узбекистану є необхідним посередником для російської нуклеарної продукції. А бавовна, продукція якої була побудована на колоніяльній експлуатації Москвою, не дозволила Узбекистанові стани світовим продуцентом того важливого експортного сирівцю.

У цій країні приватизація поширюється поступово і розвивається вільний ринок у спосіб, який допомагає соціяльному добробутові. Коли Узбекистан проголосив 31-го серпня 1991 року незалежність, негайно після того почалися внутрішні війни в Афганістані й Таджикистані. Узбекистан потребував збільшити свою оборонну безпеку з півдня, і це примусило його вступити до нелегкого військового союзу з Росією. Майже в усіх згаданих республіках стаціонують російські війська. В той час як провідники Узбекистану колябoрували з президентом Єльцином відносно Таджикистану, вони висловили своє застереження щодо проєкту безпеки для Співдружности Незалежних Держав (СНД), який залишився незатвердженим. Вони також відкинули пропозицію Росії відносно подвійного громадянства росіянам, яке перетворило б їх на п'яту колону Москви. І хоч Узбекистан є членом СНД, його уряд голосно критикував недавній тиск Москви, після того як Єльцин післав військо до Чечні у грудні 1994 року, до боротьби з незалежною Чечнею. Працюючи з місцевими залишками совєтської армії, уряд постановив відрусифікувати збройні сили так, що з 85 відсотків росіян під час проголошення незалежности тепер в офіцерському корпусі є 65 відсотків узбеків.

Зауваживши небезпеку України, яку спричинює достава чужої оливи, режим президента Карімова постановив зробити пріоритетним незалежність від чужої енерґетики. Прокладаючи 600 миль рур річно, сильно обмежуючи консумпцію і успішно знайшовши західніх інвеститорів, Узбекистан надіється, що за два роки він буде самовистачальним. Паралельно змінилося і в аґрокультурі. Десятки тисяч акрів площ під бавовною використано для вирощування пшениці й тим самим зменшено імпорт харчів. Уряд започаткував екологічну працю над очищенням Аральського моря. Уряд встановив, що урядовою мовою є мова узбецька, примушуючи президента, членів уряду і підприємців послуговувати-

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Сушко

УКРАЇНСЬКІ КАРПАТИ

I

З Карпат, які на 1,300 км, починаючи від Дунаю біля Братислави у Словаччині і кінчаючи Залізною Брамою, теж при Дунаї, у Румунії, тягнуться довгою дугою з північного заходу на південний схід, на українські землі припадає їхня середня частина. В тій частині, від заходу на схід, знаходяться гірські масиви — Низький Бескид, Високий Бескид, Ґорґани, Чорногора, Гринявські гори і Покутсько-Буковинські Карпати.

За винятком Низького або Лемківського Бескиду, який після Другої світової війни зайняла Польща, всі ці масиви, згідно з „Географічною енциклопедією України", том 2 (Київ, 1990), творять т. зв. Українські Карпати. Їхня довжина від верхів'їв Сяну до ріки Сучави на сході становить 280 км, а ширина — між 100 і 110 км. На території Українських Карпат розміщені більшість Івано-Франківської области, Закарпатська і південна частина Львівської области, а крайній південний схід належить до Чернівецької области.

Але спершу кілька слів про саму назву „Карпати". Походженням цієї назви, між іншим, цікавився уродженець Великого Бескиду, за професією учитель, Володимир Багринець. Дані беру зі „Свободи" з 22-го серпня 1986 року. Досліджуючи народні перекази, міти, античні хроніки і сучасні наукові праці, В. Багринець вивів назву „Карпати" від індоевропейського слова „корпа", що означає „скелястий". Вперше назва „Карпати", пише він, появилася в II столітті до народження Христа в давньогрецького вченого Клавдія Птоломея. В. Багринець також простежив походження назви „Бескиди". Він вивів її з ілірійського слова „безкид", що означає „буковий ліс".

Українські Карпати являють собою середньовисотні гори. З усіх масивів найвище підноситься Чорногора. Тут і є найвищі вершини наших Карпат — Говерля (2,061 м), Петрос (2,020 м), Піп Іван (2,022 м) та інші. Поверхня гір розчленована густою мережею річок. Тут беруть початок шість тисяч гірських річок і потоків, довжина яких разом є понад 36 тисяч км. Є і чудові гірські озера як Синевир в Ґорґанах на висоті 989 м в басейні річки Тереблі, площа якого займає 7 га, а середня глибина 16-17 м. Є численні мінеральні джерела, які сприяють розвитку лікувальних курортів. Надра гір багаті на різноманітні корисні копалини, зокрема на нафту, ґаз і різні солі.

Рослинність Українських Карпат належить до середньоевропейської природи. Гордістю і прикрасою гір є ліси. Не випадково наші Карпати називають лісистими, а південносхідню частину їх — Буковиною. Чим вище в гори, тим холодніший клімат. Залежно від того і змінюються ліси. На передгір'ях ростуть широколисті ліси з головною породою — дубом. В нижніх горах до висоти 1,000 м і вище переважають тінисті букові літи. Серед них ще і сьогодні можна подибати старі букові праліси, висота яких досягає 40-50, м а товщина стовбура буває і до двох метрів. Їх вік досягає 500 років. У центральній частині Карпатського заповідника зберігається найбільший такий буковий праліс. Він має особливу цінність як найбільший в Европі осередок букових пралісів. Вище букових лісів до висоти 1,600 м ростуть ялинові і смерекові ліси. Повище тої висоти дерева відступають під натиском сильних гірських вітрів. Вершини гір — це терен субальпійських чагарників і полонин.

(Закінчення буде)

Д-р Євген Федоренко

НЕОПАЛИМА КУПИНА

(Деякі думки з нагоди відвідин України)

IV

До того ж, одверто кажучи, Росія аж ніяк не зацікавлена мати на південних кордонах міцну самостійну державу. Тож і її недружній внесок в українську економіку цілком відчутний. Незалежна преса наводить чимало прикладів, коли Росія, всупереч словесній доброзичливості, діє зовсім не посусідськи. Скажімо, паливо Україні продає по 120-128 долярів за тонну, хоч в самій Росії та ж тонна коштує 70-80 долярів.

Тим часом закуповуючи на Україні промислову продукцію, зокрема сталь, пропонуються такі низькі ціни, котрі не відшкодовують самих витрат на виробництво. До позиції сили вдається колишній „старший брат" і при оплаті транзитних перевезень. Із п'яти блн. долярів, що їх мала б отримати Україна за надання цих послуг, вдалося лише „вирвати" один блн. Затримка угоди щодо Чорноморської фльоти, опріч військового та політичного аспектів, має також й економічну підвалину. Адже за умови цивілізованого міждержавного договору, як зазначають фахівці, лише арендна платня може покрити усі борги Росії.

Через те, либонь, російські політики вдаються до всіляких інсинуацій, аби відтягнути розв'язання цього важливого стратегічного питання. Президент Єльцин нещодавно похвалявся перед телеглядачами тим, що не збирається відвідувати Україну, аж поки не буде конкретних (читай, вигідних лише Росії) пропозицій щодо договору. В затримці, певна річ, звинувачується Президент України. Мовляв, Єльцин мав домовленість з Кучмою, але останній після повернення до Києва під тиском місцевих сепаратистів відмовився від неї.

Тож має рацію прем'єр-міністер України Євген Марчук, коли стверджує, що Єльцин ніяк не хоче визнати суверенітет незалежної України, цивілізованим шляхом розв'язати питання державних територій, вирішити проблему присутности іноземних військ на території суверенної української держави. Росія все ще намагається діяти з позиції сили, нехтуючи добрими намірами України, її потягом до співробітництва, дружніх стосунків із північним сусідом.

Дещо вище я згадував, що мав запрошення взяти участь у Всеукраїнській установчій конференції педагогів ім. проф. Ващенка, одним із організаторів цієї конференції був проф. Анатолій Погрібний, котрого обрано головою цього педагогічного товариства. Виступати з доповідями на Міжнародній конференції у Львові та Алушті, Крим, з питань „Україна, українці, українознавство. Витоки та найдавніша історія". Крім декількох науковців з Америки прибули також на конференцію делеґації з Польщі, Чехії, Словакії та з багатьох міст України.

Студенти Київського Державного Університету ім. Т. Шевченка на лекції проф. Євгена Федоренка „Українська література в діяспорі".

Організатором Конференції в Алушті був Інститут українознавства при Київському університеті ім. Тараса Шевченка, очолюваний проф. Петром Кононенком, організатором і душею цього вельми корисного заходу. У підготовчій роботі та організаційних заходах взяли участь також Симферопільський університет, Інститут Національних Відносин та Інститут історії України Національної Академії Наук України та інші.

(Закінчення буде)

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА
Д-р Юліян Мовчан

Що робити, щоб виглядати молодим?

Останніми тижнями у пресі знову появилися достовірні інформації про шкідливість для здоров'я людини надмірної ваги. Іншими словами більше понад свою норму важить людина — частіше в неї може появитися високий тиск крови, недуга серця, цукриця, подагра і т. д. І хоч про це вже багато писалося і говорилося в минулому, проте, як видно зі статистичних даних, якщо йдеться про ЗСА, то кількість „опасистих", або, як кажуть тут, „обесе" (від слова „обесіті") людей і далі є дуже високою. В журналі „Prevention" за вересень минулого року подається пересічна вага людини (чоловіка і жінки) деяких країн світу зростом 5 футів і чотири інчі. Довідуємося, що людина З'єднаних Стейтів Америки пересічно важить 162 фунти, південно-европейських країн — 156, Східньої Европи — 150, західньо-центральної Европи — 147, Північної Европи — 146, Південно-Центральної Америки — 145, Африки — 137, Азії — лише 128 фунтів.

І тому не дивно, коли професор медицини Колумбійського університету Теодор Вантелі сказав, що „американці є найбільш гладкими і товстими людьми світу". Він також зазначив, що з усіх індустріяльних країн світу японські жінки важать найменше: пересічна вага японської жінки, яка має висоту 5 футів і 4 інчі, важить 126 фунтів.

У чому ж справа? Чому ЗСА побивають рекорд у світі щодо кількости „тлустих" людей?

Очевидно, однією з найголовніших (а, може, таки найголовнішою) причин цього є те, що ЗСА виробляють більше харчових продуктів, ніж будь-яка інша країна світу. Та й ціни на них не є аж такі високі, щоб людина, навіть з найменшим заробітком, не змогла їх купити для свого прохарчування. І це добре! Бо краще їх мати більше, ніж менше.

Але є ще й інші причини надмірної ваги багатьох американців. До найголовніших з них належать дві, а саме: невміння або краще сказати, небажання багатьох з нас споживати певні продукти в такій кількості, в якій вони не шкодили б для здоров'я. І друга причина непотрібного відкладання товщу в організмі — брак фізичної активности людей.

Якщо йдеться про надмірне споживання харчів, які збільшують вагу людини, то найкращим доказом цього може бути споживання багатих на товщ м'ясних та молочних продуктів. Так, згідно зі статистичними даними, в той час, коли людина в Англії або Швеції на рік пересічно з'їдає 39 фунтів м'яса, а в Японії лише 23 фунти, в ЗСА людина пересічно з'їдає на рік аж 94 фунти м'яса!

Так само, в той час, коли в інших цивілізованих країнах споживання харчів у публічних місцях — в тому числі на вулицях, у підземках і т. д. є ознакою примітивности й культурної „необтесаности" людини, тут, в Америці, як кожен може переконатися, це практикується дуже часто. Як пише японець Масако Кіношіта, „в нас, в Японії, навіть жування ґуми в публічних місцях майже ніде не практикується — за винятком, може, молодих людей" („Prevention", вересень 1995, стор. 85). А скільки є випадків, коли особа, сидячи за керівницею авта, під час їзди одночасно споживає також якусь їжу? Хто цього не бачив? І якби такої практики не існувало, то хто знає, чи в ЗСА кожного року було в вбитих 50,000 людей під час автомобільної їзди? Були б вбиті, але їх напевно було б менше. Також і вага людей була б меншою.

І далі, нутриціоністка (фахівець від харчування) Мона Сутник завважує: „Американці їдять 'снек' (легка закуска) в більшій мірі від інших народів. Ми їмо майже цілий день".

І дійсно, де, в якій країні ми можемо бачити в кожній, навіть найменшій крамниці, стільки всякого роду продуктів (або, як тут їх жартома називають, „джонк фуд"), як це ми бачимо тут, в Америці, і то навіть у найменших крамницях, або на ґазолінових станціях? Звичайно, з одного боку, дуже добре, що ми це маємо. Але, з другого боку, забагато їсти продуктів аж ніяк не добре для зменшення ваги для тих, кого це стосується...

Також туристи, які відвідують ЗСА, завважують, що в їхніх, европейських ресторанах, порції харчів, зокрема, м'ясних, значно менші, ніж в американських ресторанах. „Тільки в Америці, — кажуть вони, — можна бачити такого роду рекламні оголошення, як 'Дійсно великий курячий сандвіч'". А одна з туристок на ім'я Марія Розенберґ, сказала: „Такого стейку, якого нам дали на одну особу в американському ресторані, у Швеції вистачило б для родини із чотирьох осіб".

Але дотримання більш-менш нормальної ваги людини не було б великою проблемою, якби особи, яких це стосується, поруч з переїданням, також реґулярно займалися фізичною активністю, тобто, більше рухалися, давали більше праці своїм мускулам. „Фізична активність є ключем для дотримання доброго здоров'я, — сказав Лоренц Куші, професор епідеміології університету в Мінесоті. — Інші народи рухаються більше, ніж ми".

Висока техніка, або точніше надуживання такою технікою, не сприяє фізичній активності людини. Найкраще це видно в ділянці транспортації. В той час, коли в минулі часи аби дістатися туди, куди людина хотіла дістатися, в основному покладалася на свої власні ноги, тепер, аби, наприклад, відвідати свого приятеля на віддалі двох-трьох кварталів і при тій нагоді пройтися по вільному повітрі, вона, як знаємо, воліє туди не йти, а їхати автом. Чи не так?

А якщо так, тоді треба мати на увазі, що коли через ндостачу ходіння мускули в ногах атрофуються, тобто, стають меншими, тоді одночасно з причини браку фізичної активности через відкладання товщу в організмі, також вага такої людини понад норму збільшується. До чого це доводить — про це вже дещо було подано на початку цієї статті.

Або „киньмо оком" по головних вулицях американських міст. Чи тепер багато там побачите пішоходів? Ще вдень гарної погоди можна побачити там трохи людей. Але коли кінчається день і починає темніти, вулиці стають майже безлюдними. Дехто каже, що це в значній мірі пояснюється тим, що люди стали вже непевні за свою безпеку на вулицях американських міст. Може й так. Та як би не було, але факт залишається фактом, що люди тепер ходять значно менше, ніж це було в минулі часи. Мовляв, чому я маю ходити пішки — чи то буде в місті, чи в селі, коли я маю авто, яке мене завезе туди, куди я схочу?

Звичайно, подібна тенденція — менше завантажувати своє тіло фізичною працею, хоч і в меншій мірі, але спостерігається також в інших індустріяльних країнах, зокрема, в Европі. Різниця, може, лише та, що в інших країнах держава більше дбає про те, аби в країні були добрі дороги не тільки для автотранспорту, але й для тих, хто любить ходити

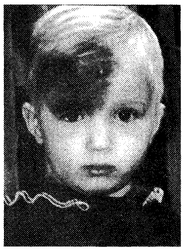
(Закінчення на стор. 3)

Допоможім дітям з України

В Міннеаполісі є нагода одержати безплатне складне хірургічне лікування для дітей з України. Це можна здійснити тільки тоді, якщо наша громада фінансовою допомогою запевнить транспорт з України для матері і дитини, а також приміщення і прохарчування в часі лікування.

Ми звертаємося з ласкавим проханням до всіх людей доброї волі допомогти цим бідним дітям. Їхнє життя не є і не буде легким, якщо вони тепер не одержать потрібного лікування.

Не забуваймо, що допомога потребуючим — це традиція країни, де ми живемо. Це і наш християнський обов'язок. Це також наш обов'язок допомогти бідним дітям в Україні, котрі тепер такої допомоги не можуть одержати.

Марічка Г.

Ось ці діти: **Марічка Г.** — 3 роки; народилася з великою чорною плямою на чолі. Ця пляма з часом може замінитися на злоякісну. Для усунення її, Марічка потребує три або чотири складні операції. **Роман Ф.** — 13 років; каліка від уродження. Потребує кілька операцій ніг.

Фінансову допомогу можна скласти на конто в Українській Кредитівці: Ukrainian Credit Union, 301 Main Street NE, Minneapolis, Minn. 55413; tel.: (612) 379-4969. Children of Ukraine Fund, acct. №.: 2233.

Ярина Зоряна

Ти дав нам...

(Зірці Ґренджі-Донській)

Цілую книжечку важну
„Короткі епізоди".
Вдячна за радість
І за сум... і за багатство
Щирих дум —
Повної насолоди.

Душевну зв'язь,
Відданість цю —
Батьківського тепла.
Рядки-грядки
Мозольних праць
Для людського добра.

Поете Срібної Землі,
Безмежної любови:
Ти дав нам скарб
Більйонів варт—
Для всіх братів
По крові.

Ти дав нам ще
Дитя своє,
Зіроньку променисту,
Що сплела вінок
Віковічний —
Із дум твоїх
Пречистих!

Громада в Томс Рівер віддала пошану героям

Прапороносці з о. Дубицьким.

Після відправи Служби Божої громада набожно уставилась до Панахиди за поляглих героїв. На вступі о. Роман Дубицкий сказав коротке слово ангійською мовою за кого буде відправлена Панахида. Пояснення по українськи дав Іван Ільків. Прапороносці з американськими та українськими прапорами та тризубом уставились у два ряди перед великим вівтарем. Українські прапори були перев'язані чорною стяжкою жалоби.

Панахиду відправив отець в наміренні героїв, які віддали своє життя за проголошення незалежности 22-го січня 1918 року, 29-го січня 1919 року, 300 юнаків поляглих в бою під Крутами в обороні Києва і 1-го листопада 1918 року.

23-го листопада 1921 року большевики розстріляли 359 полонених українських вояків під Базаром, бо відмовились співпрацювати з комунізмом. Тисячі жертв зложив наш народ в обороні України в рядах УВО — ОУН — УПА.

Мільйонові жертви зложила українська нація під час Великого голоду, зорганізованого московсько-комуністичною імперією в 1932-33 роках. Нищення розстрілянням комуністами української інтеліґенції та селян у 1938 році. Великі жертви зложила Закарпатська Україна в боротьбі з мадярами в 1938 році на Красному полі. Тисячі жертв зложила Українська Повстанська Армія (УПА). Великі жертви понесла Перша Українська Дивізія на брідських полях та під Фельдбахом. Численні вивози у Сибір та організованим голодом знищено сотні тисяч по Другій світовій війні.

В ланцюгу цих подій Україна зложила мільйонові жертви перед Божим престолом в ім'я волі нашого народу. Тому ми не сміємо забути цих героїв, що віддали найвищу пожертву, а це своє життя в обороні волі України. Тож заносимо молитву до Всевишнього Бога служінням цієї Панахиди за їх праведні душі.

Координатором Панадихи був Петро Грицак.

Н. Н.

Унікальний довідник „Це — Україна"

Пресові видання України привітали появу двомовного, українською і англійською мовами, ілюстрованого довідника „Це — Україна", який був виданий в кінці 1995 року Видавництвом „Комп'ютерні системи" в Києві. Над зібранням матеріялів і оформленням цього небуденного видання, яке обіймає 350 сторін друку, працював понад два роки цілий колектив авторів, перекладачів, ілюстраторів і мистців, між ними головний редактор Тамара Война, технічний редактор Олександер Дубенко і відомий журналіст Володимир Шляпошников, колишній керівник Інформаційної служби першого Президента України Леоніда Кравчука.

Успішне видання цього вартісного довідника завдячують у великій мірі енерґії і організаційному хистові президента не так давно заснованого видавничого підприємства „Комп'ютерні системи" Віктора Война, який подбав про те, щоб довідник появився в якісному оформленні. Отож друковано його в Італії зокрема тому, що зміст ілюстрований сотнями фотографій і малюнків. Оформлений в енциклопедичному стилі, довідник включає інформації про тисячі історичних фактів і подій, економічні і демографічні дані про Україну та імена видатних осіб у кожній ділянці життя народу.

Задум видати друком в доступній формі авторитетні двомовні інформації про досягнення України в науці і в економіці, в мистецтві, літературі чи в спорті нарешті вдалося здійснити на п'ятому році незалежности. Але довідник виконає своє завдання лише за умовою його масового розповсюдження у всіх агнгломовних країнах Заходу, зокрема в державних і університетських бібліотеках де, на жаль, поширені видання, в яких Україні віддається статус колонії в складі Совєтського Союзу. Довідник зокрема повинен зацікавити тих осіб середнього і молодого покоління в країнах діяспори, яких знання про Україну є доволі обмежене.

Поширення довідника поза межами України повинно стати одним із важливих завдань громадських організацій і установ української діяспори. В справі довідника слід звертатися до видавництва „Комп'ютерні системи" на адресу: Україна 252171, Київ 171, вул. Горького 180, тел. 44-261-09-07, факс 44-268-25-02.

Микола Світуха

Д-р В. Селезінка...

(Закінчення зі стор. 1)

нітарній акції. Датки можна висилати на адресу Українського Лікарського Товариства Північної Америки із завагою, що гроші призначені на гуманітарну допомогу в Івано-Франківському.

Адреса на яку слід пересилати датки: Ukrainian Medical Association of North America, 2247 West Chicago Ave. Chicago, Ill. 60622 (The IRS is 13-6162818).

Д-р В. Селезінка обіцяє особисто потвердити кожний дар, що вплине на цю корисну ціль.

УРЯД ЗСА ПОВІДОМИВ, ЩО північноамериканська філія голляндської фірми Філліпс електронікс Н. В. погодилась заплатити гривною 65 млн. дол., щоб полагодити справу закидів, що вони продавали дефективні електронічні частини збройним силам ЗСА. Минулого року згадана фірма призналася до 18-ох кримінальних оскаржень, у тому фальсивікації вислідів перевірки деяких частин та інших недотягнень. Мова тут про філії фірми на Фльориді та в Тексасі, які й були тими винуватцями у виявлених оскарженнях. Департамент юстиції зазначив, що Філліпс електронікс вже у 1992 році повідомила їх про те, що від 1983 до 1992 згадані їхні філії доставляли не найкращої якости електронічні частини американським військовим частинам.

С. Фредерик...

(Закінчення зі стор. 2)

ся рідною мовою, а не російською. Вони плянують замінити кирилицю латинським альфабетом.

До сьогодні зареєстровано 54,000 приватних підприємств. Карімов заявив, що корупція існуватиме доти, поки існуватиме державна власність. 40 відсотків орної землі передано в приватні руки. Після Другої світової війни Сталін поселив 200,000 корейців, з чого тепер користають компанії Південної Кореї. Японія і Німеччина мають в Узбекистані також свої фірми.

Вілліям Перрі, секретар Департаменту оборони ЗСА, відвідав минулого березня Ташкент, він хвалив Узбекистан, як острів стабільности у Центральній Азії.

У минулому році Вашінгтон визнав, що незалежна, мирна, демократична і економічно розвинута Україна зможе вплинути на стабілізацію Росії. Ті самі міркування повинні тепер застосовувати до Центральної Азії, а головно — до Узбекиста-ну.

У той час як Центральна Азія стає на власні ноги, СНД може виринути як неофіційне тіло, для економічної координації між країнами зі спільними спадкоємцями совєтського правління, до деякої міри, як новоімперська система, зберігаючи за Росією військовий і політичний вплив у нестабільних країнах. Таке домовлення, за словами Старра, в якому самостійний і сильний Узбекистан відігравав би визначну ролю, найкраще служив би інтересам усіх зв'язаних держав, включно з Росією.

ДО ШАНОВНИХ ЧИТАЧІВ ЩОДЕННИКА „СВОБОДА" І ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Від липня 1995 року Екзекутива УНСоюзу переводить збірку пожертв, щоб допомогти спортоцям України взяти участь у світових Олімпійських Іграх в Атланті, Джорджія, в липні 1996 р.

З приємністю ділимося вісткою про великий і жертвенний відгук читачів і членів УНСоюзу. Це дає найкращий доказ зрозуміння цієї великої потреби молодих, дуже надійних і талановитих спортовців України, які перший раз в історії виступатимуть на цих найвизначніших світових змаганнях під синьо-жовтим прапором своєї вже незалежної батьківщини України.

Від імені всіх жертводавців передано 4-го лютого ц.р. на полуденку для збірки фондів на потреби Національного Олімпійського Комітету України чеком суму 10,000 дол. через Українську Спортову Централю Америки і Канади.

Складаємо нашу щиру подяку всім читачам і членам УНСоюзу за їх пожертви і вклад у ці заходи, щоб спортова дружина гідно зарепрезентувала себе в Олімпійських Іграх.

* * *

Збірка пожертв ще дальше триває, заохочуємо тих, хто ще не включився до неї, по можливості це скоро зробити.

Всі зібрані фонди будуть використовувані в ЗСА.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНСоюзу

СПИСОК Ч. 2.

Пожертви одержані до 31-го грудня 1995 року і проголошені в щоденник „Свобода" 4-го січня 1996 року	4,539.95 дол.

Пожертви одержані до кінця січня 1996 року

Мгр Ольга Мороз, Кергонксон, Н.Й.	1,000.00
Зенон Питляр Маямі Біч, Фла.	500.00
д-р Любомир і Ірена Бородайки Парма, Огайо	300.00
Іван Гулич Сарасота, Фла.	200.00
Юрій і Люба Олішкевичі Неільвій, Виск.	200.00
Іван Тимків Лягуна Гилс, Каліф.	200.00
Іван і Аліція Яриш Рокі Гил, Конн.	200.00
Анастазія Жилава Філядельфія, Па.	200.00
Роман і Ірена Винник Гайд Парк, Н. Й.	100.00
Марія Душник Бруклин, Н.Й.	100.00
Петро Григорович Лютервій, Мд	100.00
Ярослав Кришталович Парма, Огайо	100.00
Віра Левицька Ню Йорк, Н.Й.	100.00
Михайло і Ольга Мочули Кліфтон, Н.Дж.	100.00
Анатоль і Світляна Пулим Парма, Огайо	100.00
д-р Богдан і Богданна Худьо Шорт Гилс, Н.Дж.	100.00
Августин Юзвяк Ст. Августин, Фла.	100.00
Михайло і Ліда Белендюки Ворм Мінерал Спрінгс, Фла.	50.00
Евстахія Гойдиш Вестбури, Н.Й.	50.00
Михайло Гук Ст. Пол, Мінн.	50.00
Евген і Зеновія Савчин Маямі, Фла.	50.00
Атанас і Зореслава Слюсарчук Ворен, Миш.	50.00
Денис і Міра Стахів Мідлсекс, Н.Дж.	50.00
В. Стельмах Балтимор, Меріленд	50.00
Павло Шандрук Філядельфія, Па.	50.00
Іван Заковоротний Вінстед, Конн.	40.00
Михайло і Марія Белзецькі Аллентавн, Па.	30.00
Роман і Ева Кухта Юніон, Н.Дж.	30.00
Андрій і Теда Шульга Матітак, Н.Й.	30.00
Анатоль і Раїса Дорошенки Марко Айленд, Фла.	25.00
Зенон і Володимира Ґіль Депю, Н.Й.	25.00
Микола Косик Філядельфія, Па.	25.00
Олександер і Надія Коваль Вайтінг, Н.Дж.	25.00
Василь і Станислава Ковач Ворм Мінерал Спрінгс, Фла.	25.00
Тома Квятківський Філядельфія, Па.	25.00
Лев Марків Ню Гейвен, Конн.	25.00
Данило і Маріяна Паньків Вільмінгтон, Дел.	25.00
Степан Поперечний Балтимор, Мд.	25.00
Степан і Текля Приймак Рочестер, Н.Й.	25,00
Павло і Людмила Прокопенки Рочестер, Н.Й.	25.00
Неоніля Сайкевич Еґґертсвіл, Н.Й.	25.00
Евгенія Тріска Ню Йорк, Н.Й.	25.00
д-р Евстахія і Марія Юркевич Рокфорд, Ілл.	25.00
Андрій і Ірена Дзедзик Мейплвуд, Н.Дж.	20.00
Олександер і Марія Іванишин Джексон Гайтс, Н,Й.	20.00
Ярослава Ґ. Лабка Трентон, Н.Дж.	20.00
Е. Матківська Вашінгтон, Д.К.	20.00
Тома Іваско Чикаго, Ілл.	20.00
Степан і Варвара Рева Ню Берлин, Виск.	20.00
Антін І. Янушевський Чикаго, Ілл.	20.00
Вальтер Б. Януш Філядельфія, Па.	15.00
Михайло і Стефанія Халупа Помптон Лейск, Н.Дж.	15.00
Разом	**$9,289.95**

У щоденнику „Свобода" ч. 2 з дня 4-го січня 1996 р. у списку жертводавців пропущено:

Степан Голяш Палатайн, Ілл.	$5.99
(Пожертва була включена до загальної суми	$4,539.95)

Що робити...

(Закінчення зі стор. 2)

пішки. Таке дбання полягає не тільки в тому, що міста там краще забезпечені від нападів злочинців на пішоходів на вулицях, але також добрим дбанням про якість доріг та стежок, якими люди воліють ходити — чи то буде в містах, чи будь-де інше. Як подає преса, особливо ця справа добре поставлена в Англії.

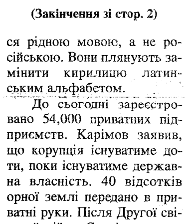
Відзначення Я. Шафранюк

26-го січня 1996 року в ґалерії Українсько-Канадської Мистецької Фундації відбулося урочисте відзначення Ярослави Шафранюк, фундаторки КУМФ і меценатки багатьох українських політичних, культурних та гуманітарних проєктів, найвищою нагородою Світового Конґресу Українців, медалею св. Володимира.

Цю нагороду заслуженій діячці української культури в діяспорі та в Україні запропонувала одноголосно Екзекутива Світової Федерації Українських Жіночих організацій (голова СФУЖО Оксана Соколик має теж пост другого заступника президента СКУ).

В дні 26-го січня на пленарному засіданні СКУ були присутні членкині Екзекутиви СФУЖО і прислухалися до нарад, як теж були свідками рішення пленуму СКУ щодо признання відзначення Я. Шафранюк.

Ярослава Шафранюк — перша українка з Канади нагороджена цією медалею. Того ж дня їй сповнилось 91 рік життя. Вручення медалі відбулося дуже врочисто. Медалю вручав президент СКУ д-р Дмитро Ціпивник в присутності генерального секретаря інж. Ярослава Соколика, другої заступниці президента Оксани Соколик, генерального консула України в Канаді Сергія Боровика, консула України Олександра Соботовича та інших осіб на чолі із Владиками Юрієм та Ізидором.

Я. Шафранюк

Ювілятку прямо обсипали привітами та квітами, але найкращим дарунком для всіх присутніх були виступи молодих талантів з України — 18-літнього співака Ігоря Гаврилюка, що виконуватиме ролю Тараса Шевченка в уривках з одноіменної опери Майбороди на Шевченковому концерті, і двох чудесних скрипальок — 11-літньої Марти та 12 літньої Іри Кречковських.

В привітах, які складали різні представники організацій, підкреслено великий вклад Я. Шафранюк у розбудову української культури, особливо в діяспорі.

А. Стебельська

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю 23-го лютого 1996 року відійшла у вічність на 70-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.

ІВАННА ХРОМЯК

Залишив у смутку:

сина — СТЕФАНА з дружиною МЕРИЛІ
дочок — ОЛЮ
— МАРУСЮ
— АНЮ ДЖУЛІЯН з мужем ФРАНКОМ
брата — ВЛОДКА і
сестру — МАРУСЮ в Україні
9 внуків та
дальшу родину.

ПОХОВАНА на цвинтарі св. Йосифа у Вест Раксбері, Масс.

Ділимося сумною вісткою, що 20-го лютого 1996 р. відійшов у вічність на 76-му році життя наш найдорожчий МУЖ і ТАТО

бл. п.

ЕВГЕН ЙОСИФ ГРЕЧИЛО
(народжений в Зубові)

ПОХОРОННІ відправи відбулися 24-го лютого ц.р. з української католицької церкви Чесного Хреста в Асторії, Н.Й., на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбурзі, Н.Й.

Горем опечалені:

дружина — ДАРІЯ
дочки — КЛАВДІЯ
— ІВАНКА
зять — СТЕФАН
ближча і дальша родина в Україні, Канаді й ЗСА.

Складаємо щиру подяку нашій родині і всім приятелям за їхні молитви, Служби Божі і участь у похоронних відправах моральну підтримку. Одночасно дякуємо всім жертводавцям, які склали пожертви на допомогу дітям Чорнобиля в його імені.

Вічна йому пам'ять!

Амбасадор...

(Закінчення зі стор. 1)

„Ми говоримо і в Будапешті, і в Києві те ж саме, що говоримо в Букарешті, а саме, що в інтересах цих трьох країн — укласти двосторонні угоди", — підкреслив Мозес. Це означатиме виконання однієї з умов, визначених альянсом щодо поширення НАТО.

Щодо вступу до цієї організації України, амбасадор сказав, що „ ніщо не вказує на те, що Україна стане членом НАТО".

27-го лютого почалася шоста рунда переговорів української та румунської делеґацій щодо двостороннього базового політичного договору. Українську делеґацію очолює амбасадор з особливих доручень Міністерства Закордонних Справ України Володимир Василенко.

Голови...

(Закінчення зі стор. 1)

Лідер російської парляментарної фракції комуністів Геннадій Зюґанов повідомив, що Державна дума вже готує законопроєкти, які забезпечать пільговий товарообмін між обома країнами, а Селезньов додав, що він покладає більші надії на переговори Чорномирді-на—Марчука, ніж на приїзд в Україну президента Росії Єльцина. Водночас він погодився, що підписання широкомаштабного договору сприятиме вирішенню митних та платіжних питань.

Російський депутат Володимир Лисенко зазначив, що Державна дума має прийнятий закон про статус Чорноморської фльоти і Севастополя, який задовольняв би і Росію, і Україну. Він нагадав, що за мораторій на розподіл Чорноморської фльоти проголосувала абсолютна більшість російського парляменту, отож влада України має враховувати це і шукати взаємоприйнятне рішення. Таку ж думку висловив і Г. Селезньов, відкликаючись на те, що на території півострова мешкає 65 відсотків росіян, а російськомовних громадян — 85 відсотків.

Російському депутатові Лисенкові поставили питання щодо сплюження минулого року українського прапора. Але це був не той Лисенко. В Державній думі Росії їх два.

ВІДДІЛ ЗОВНІШНІХ церковних стосунків Московського Патріярхату оприлюднив коментар з приводу того, що під час Святої Літургії у московському катедральному Богоявленському соборі 23-го лютого ц. р. Патріярх Московський Алєксій I не проголосив імени первоієрарха Константинопільської Православної Церкви Вартоломія I серед імен інших первоієрархів Помісних Православних Церков. Це сталося вперше за всю історію Московського Патріярхату. Річ у тому, що Патріярх Вартоломій I виявив готовість прийняти під свою юрисдикцію Естонську Православну Церкву, саме ту її частину, яка не бажає залишатися під рукою Москви. Як відомо, уряд незалежної Естонії не дав дозволу на офіційну реєстрацію Православної Церкви Московського Патріярхату з огляду на той незаперечний факт, що протягом багатьох десятиліть вона була чинником денаціоналізації і русифікації естонського народу.

Атланта-96: українські олімпійці

Капітан збірної дружини України зі спортової гімнастики Ігор Коробчинський, який став чемпіоном попередніх Олімпійських Ігор у Барсельоні в дружиновій катеґорії, на Олімпіяді в Атланті знову збирається боротися за „золото". Ігор певний, що він та його друзі зможуть вибороти в Атланті медалі щонайменше у вправах на брусах, вільній композиції, а також в дружинових змаганнях. Останню невдачу української гімнастичної дружини на чемпіонаті світу в японському місті Сабаї, де чоловіча збірна України була лише п'ятою, І. Коробчинський пояснив упередженими суддями.

***

Головний тренер збірної України з легкої атлетики Валерій Александров заявив на пресовій конференції в Києві, що вірогідних претендентів на перемогу в Атланті від України в легкоатлетичних дисциплінах шестеро: Сергій Бубка, Іннеса Кравець, Олександер Багач, Інґа Бабакова, Жанна Тарнопольська та Тетяна Терещук. Щодо решти спортовців-легкоатлетів, то Александров повідомив, що вони поїдуть до Атланти лише під умовою виступів на чемпіонаті України з показниками, які відповідатимуть олімпійським стандартам.

***

З 12 комплектів медалей, які розігруватимуть в Атланті боксери, від Европи поборотися за них поїдуть лише ті, що ввійдуть до вісімки кращих у кожній ваговій групі на чемпіонаті континенту в Данії (кінець березня — початок квітня). Від України на европейській першості поїздки до Атланти, на думку тренерів, зможуть вибороти Олександер Луценко, Сергій Дзиндзирук, Ігор Яцків, Сергій Городничов, Віталій Копитко, Ростислав Зауличний та інші. Головний тренер збірної України Петро Василюк певний, що репрезентанти України не лише виступатимуть в олімпійському ринґу, а й привезуть з Атланти медалі. Досі, як відомо, ще жодного разу український боксер не ставав олімпійським чемпіоном.

***

Усі шанси здобути олімпійське „золото" в Атланті має донецька гімнастка Лілія Подкопаєва. Неодноразова чемпіонка України, вона на чемпіонаті світу в Сабаї (Японія) виборола дві золоті та дві срібні медалі, а під час розиграшу Чаші Европи в Римі торік стала чемпіонкою у вправах на колоді та брусах. На думку тренера Лілії Галини Лосинської, Подкопаєва зможе вуборoти в Атланті медалі найвищого ґатунку, хоч на сьогодні у світі є 10–12 гімнасток, які зможуть бути гідними конкурентками українській гімнастці. Це насамперед румунки, росіянки та білоруски. Галина Лосинська повідомила також, що найближчий збір українських гімнасток в околицях олімпійської Атланти став можливим завдяки зусиллям української громади в ЗСА, особливо старанням Лариси Барабаш-Темпл та її соратників. Вони ж допомогли обладнати гімнастичним обладнання київську базу для підготови олімпійців.

***

Студент п'ятого курсу факультету фізичного виховання Запорізького Університету Роман Володьков, який незважаючи на конфузію здобув на першенствах Европи зі стрибків у воду у Відні бронзову медалю, збирається поборотися за медалю і на Олімпіяді в Атланті. „Я відчуваю нині свою силу як ніколи. Якщо до олімпійських стартів такий стан збережеться, то без медалі в Україну не повернуся", — сказав Роман.

Валентин Лабунський,
Київ

Округа СУА Огайо відзначила 125-ліття народження Лесі Українки

У п'ятницю, 16-го лютого, о год. 7-ій вечора, в залі домівки СУА, в астродомі української католицької катедри Св. Йосафата в Пармі, СУА, Округа Огайо, вшанувала річницю 125-ліття з дня народин нашої великої письменниці Лесі Українки. Імпрезу відкрила голова СУА, Округи Огайо, Іванка Шкарупа, вітаючи зокрема гостю з України, акторку Київського Молодого Театру Світлану Ватаманюк, присутніх гостей і союзянок та подала коротку силюетку постаті Лесі Українки і її багатогранного таланту в різноманітних жанрах — прози, поезії, драми, і публіцистики. Леся Українка народилася в Звягелі на Волині, 1876-го року. Її мати О. Косач, з роду Драгоманових, також письменниця, виступала під псевдонімом Олени Пчілки. У кристалізуванні світогляду Лесі велику ролю відіграв її дядько, брат матері, Михайло Драгоманів. Леся Українка була вийнятково талановитою, вона знала майже всі европейські мови, а також грецьку і латинську. Писати поезії почала ще 9-літньою дівчинкою. В її творах вона передовсім підкреслює апотеозу: любови, мужности, боротьби, виступає і ганить слабодухів та звеличує сміливих борців. Спеціяльно у вірші: „Контра спем сперо" — „Без надії сподіваюсь" — Леся Українка виявляє енергійність, майстерність, молодечу бадьорість та оптимізм. Поетеса, мимо своєї довголітньої і невилічимої недуги (туберкольози) потрапила викресати зі себе стільки ніжности, чутливости і палкої любови до свого народу. Леся Українка — це оптимальний тип письменниці і борця за права свого народу та особистої вільности людини. Письменниця померла передчасно, бо на 42-му році свого дуге плодовитого життя, в 1913 році, її тіло спочило на Байківському цвинтарі в Києві. Голова попросила до слова імпрезову референтку Округи СУА, Любу Гурко-Боднар, яка вже нав'язуючи до імпрезової програми почала вступним мottом Лесі Українки, словами: „Аби не ранила так смерть моя нікого, як ранило мене моє життя". Леся Українка була свідома своєї долі — смерти і так писала: „Пожила в Азії, поживу ще і в Африці, а там, отак посуватиму далі та далі... тай зникну, обернусь в легенду". Так писала, мандруючи серед бурі розлюченими хвилями бурхливого моря, прямуючи до теплих берегів Єгипту. Її творчість, це наші духові скарби і цінності, навіяні мудрістю, ніжністю, красою. любов'ю та героїзмом.

Леся Українка, якою оволоділо її особисте кохання, а якого тонкий вираз вона дає в поемі: „Сповідь закоханої жінки". Її поезія і уривки з книги Миколи Олійника „Дочка Прометея" лягли в основу вищезгаданої моновистави, за інтимною лірикою самої Лесі Українки, що його блискуче виконала молода акторка Київського Молодого Театру Світлана Ватаманюк, роджена в Косові, на Гуцульщині. Світла працювала в театрах України, а також в Москві на кіностудії ім. Горького. В її репертуарі є багато роль з української та світової, клясичної драматурґії. С. Ватаманюк у своїм виконанні „Сповідь закоханої жінки" дуже талановито та переконуючо відтворила всі ніжні почуття, духової пов'язаности та любови Лесі. Її вибранцем являється Сергій Мержинський з Білорусі, він також письменник і подібно як Леся хворий невилічимо на туберкольозу. Артистка С. Ватаманюк своєю зовнішньою появою, мімікою, вмілими рухами, надзвичайною дикцією та модуляцією голосу вміла зацікавити, передати і пережити ті всі нюанси любови, ніжного відчуття та доброти Лесі Українки. На підлозі біля естради з бюстом Лесі Українки, і датами її народження і 1996 роком палала свічка, як вічний символ вічної та гарячої любови. Впродовж декламації С. Ватаманюк можна було почути легкі тони приємної музики. У словах Лесі Українки відчувається якесь дивне, чародійне, пестливе тепло як у її вислових, „що життя це невпинне горіння і я маю в серці те, що не вмирає".При кінці імпрези імпрезова референтка Л. Боднар вручила актрисі китицю квітів, а присутні постанням з місць та грімкими оплесками виявили захоплення талантом і виконанням С. Ватаманюк. Голова Округи Іванка Шкарупа дякувала С. Ватаманюк за вдалий вечір, а д-р Степан Воляник в імені громади дякував Окрузі СУА за організацію цього виймкового вечора. Опісля присутні разом зі С. Ватаманюк ще довго гуторили та ділилися смачною перекускою, приготованою членками 12-го Відділу СУА.

Д-р Володимир Боднар

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

УВАГА! УВАГА!
Можливість додаткового заробітку для підприємливих людей
Придбайте оголошення для
„Свободи"
або Українського Тижневика
(The Ukrainian Weekly)
Ваша винагорода базуватиметься на сумі за зібрані оголошення. Необмежені можливості для осіб, які є готові присвятити свій час і досвід.
За деталями просимо звертатися до:
Адміністрації „Свободи"
Відділ оголошень — Марії Шепарович
30 Montgomery St.
Jersey City, N. J. 07302
Tel.: (201) 434-0237